

BARBRO GUMMERUS

En författare som berör

Maria Kroon Andersson

Inledning

Den 8 februari 2003 fyllde Ludvika stadsbibliotek 100 år och detta firades i Folkets hus med öppet hus och ett underhållningsprogram med författare, föreläsare och underhållare. En av de medverkande var författaren Barbro Gummerus som läste en mycket gripande novell om sin före detta mans död. Detta framträdande fick mig intresserad av denna författarpersonlighet och gjorde mig nyfiken på vem hon egentligen var. Hur kan någon vilja lämna ut sig själv och sina känslor på ett sådant naket och opretentiöst sätt, som Barbro gjorde vid detta framträdande? Vad har påverkat henne att skriva som hon gör? Det var frågor som dök upp i samband med mitt intresse för henne. Min nyfikenhet drev mig till att utforska vad som fanns att läsa om Barbro, men det var inte mycket. Istället läste jag hennes romaner och visste att jag måste träffa henne för att få veta mera. Vad är sanning och vad är fiktion i hennes romaner? Det finns en känsla av självupplevda händelser i varje bok, inte bara i den självbiografiska boken *Fel dotter*. Därför beslutade jag mig för att ta reda på det genom att träffa Barbro och få hennes egen version av hur böckerna kommit till. Gummerus romaner är inga bestsellers, de har kommit ut i liten omfattning, men de har något viktigt att förmedla, nämligen en känsla av närhet och kärlek till medmänniskorna. Böckerna innehåller mycket känslor och berör på djupet, varje roman hittar beröringspunkter hos läsaren och ger densamme något att tänka på. I böckerna diskuteras även samhällsproblematik och livsåskådningsfrågor både i förbifarten och mer djupgående. Hon har förmåga att fånga läsarens uppmärksamhet i dessa frågor och gör på så sätt ett inlägg i samhällsdebatten. Något som är oerhört viktigt för att få människor att stanna upp och tänka efter. Den samhällsbild som råder idag gör människor stressade och många mår dåligt, normen är att ett kändisskap är viktigt. Därför är det viktigt med författare som belyser dessa problem.

Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att beskriva författarinnan Barbro Gummerus och hennes utveckling som författare, samt hur och varför hennes böcker kom till. Varför blev hon författare? Var fick hon idéerna till romanerna ifrån? Hur gick det till att skriva dem? Varför skriver hon på det sätt hon gör? Det är frågor som skall besvaras med hjälp av hennes egen berättelse.

Metod

För att få en rättvis bild av författaren Barbro Gummerus är hennes egen berättelse viktig. Därför var en intervju det lämpligaste sättet att få reda på så mycket som möjligt. Intervjun genomfördes i hemmet i Lövkullen den 25 april år 2003 och bestod av öppna frågor, där Barbro själv fick berätta om sitt liv och om sitt författarskap. Hur hon fick idéerna till sina böcker var särskilt intressant, och även detta berättande hon om spontant. Intervjun utgör källmaterial till denna uppsats, detta på grund av att det inte finns något dokumenterat om Gummerus tidigare, dessutom är Barbros egen berättelse viktig att förmedla. Intervjun utfördes med bandspelare, något som kan ha påverkat valet av innehållet hennes berättelse. Innehållet i denna uppsats kan vara något subjektivt, eftersom det kan vara svårt att som uppsatsförfattare utläsa vad som sägs mellan raderna, eller vad som berättaren egentligen avser med sitt uttalande. Det är skribentens tolkning av berättelsen som framkommer i denna uppsats.

Barbro Gummerus berättelse framställs i kronologisk ordning. Först kommer en kort berättelse om hennes liv och om hennes författarskap. Därefter följer hennes egen berättelse om hur hon fick idéerna och hur de sedan blev till böcker. Barbro berättade om böckerna i den ordning de kom ut så denna uppsats gör på samma sätt. Varje bok inleds med en kort resumé av handlingen innan Gummerus egna förklaringar tar vid.

Författaren Barbro Gummerus

Barbro Gummerus är en författare som går sina egna vägar. Hon har aldrig brytt sig om den kommersiella världen eller om att göra karriär. Hon är medveten om att hennes författartalanger mycket väl skulle kunna användas till att skriva en bestseller, men hon anser att litteraturen är en konststart som är svår att kombinera med karriärambitioner. Huvudsaken för en riktig författare är själva arbetet med texten, vad som händer därefter är en helt annan sak. Naturligtvis finns det bra författare som säljer, men själva vitsen med skrivandet är att berätta en historia som berör både författaren och läsaren.

Gummerus beskriver sitt eget författarskap som sprunget ur ett stort människointresse. Hon har ända sedan hon var barn varit intresserad av människor, av hur människor fungerar och av vad som gör dem till det de blir, trots olika barndomsupplevelser eller uppväxtförhållanden. Sin egen uppväxt beskriver hon själv som mycket orolig - i den självbiografiska boken *Fel dotter* som kom ut 1994 efter mammans död. Hennes relation till mamman var långt ifrån oproblematiske, men hon anser själv att hon uppnådde en slags försoning med henne när hon blev gammal och dement.

Barbro Gummerus mamma gifte sig med pappan efter Barbros födelse 1940. Hon hade börjat som hushållerska hos honom och hans två barn, eftersom den första hustrun hade avlidit. De bodde på en gård på landet utanför Göteborg, men när Barbro var nio år skilde sig föräldrarna efter ett svek från pappan; han hade haft ett förhållande med en annan kvinna i två år. Hon skildes även från sina två halvsyskon, som hon hade haft en bra relation till, speciellt till halvsystemen Gerd. Mamman började jobba som servitris för att försörja sig och Barbro, men hon var psykiskt instabil, och enligt Barbro själv var hon känslolag på ett svårförklarligt sätt, och hon levde ett mycket olyckligt liv. Efter att ha flyttat omkring, och bland annat bott i Sandviken en tid där Barbros mormor och morfar bodde, kom de tillbaka till Göteborg när Barbro var i 15 – 16 årsåldern. Efter realskolan hade Barbro svårt att bestämma sig för om hon ville bli journalist eller socionom, men eftersom journalister på den tiden (tidigt 60-tal) fick gå som volontärer utan lön valde hon socionomutbildningen. Hon ville inte belasta sin mamma ytterligare med allt vad det innebar att gå som volontär utan lön. Innan hon började utbildningen, praktiserade hon på olika institutioner såsom mentalsjukhus, barnhem, socialbyråer och barnavårdsnämnder. Ungefär samtidigt som hon började sin utbildning på socialinstitutet (numera Socialhögskolan) träffade hon sin blivande man Teddy. Han var fast besluten att bli författare och påverkade därigenom även Barbro att fundera i de banorna, trots att hon aldrig förr tänkt på att bli författare. Hennes författarskap hade tidigare endast bestått av några tonårsdikter, men genom Teddy kom hon in i författarvärlden på allvar, inte minst genom att även hans far var författare.

Efter avslutad socionomexamen fick Barbro, som hon själv uttrycker det, ett barn på halsen. Ja, det var inget barn i traditionell mening utan ett fosterbarn, en pojke på tolv år som hon träffat under en av sina praktikperioder och som absolut bestämt sig för att han ville bo hos Barbro och Teddy. De beslutade sig för att ta hand om honom, trots att Barbro då bara var tjugofem år, och trots att de bodde i bara ett rum och kök i Göteborg. De började leta efter ett hus och eftersom Barbro alltid hade känt en dragning till Dan Anderssons hemtrakter fann de den gamla nedlagda skolan i Lövkullen, ett par, tre mil utanför Ludvika och mitt i Dan Anderssons hembygd och köpte den. De flyttade dit 1967.

För att bidra till försörjningen började Barbro skriva noveller till veckotidningen *Femina*, men hade aldrig en tanke på att bli en riktig författare. *Femina* betalade bra för en inskickad novell, Barbro fick ungefär 1000 kronor per novell, vilket var bra betalt på 1960-talet. Detta arbete fortsatte Barbro med under några år tills dottern Anna föddes 1973. Då hände något, hon började se människorna i sin omgivning med nya ögon. Deras problem blev tydligare för henne och hon berördes av deras öden på ett annat sätt än tidigare. Hon fick en enorm lust att skriva om dem, men inte på samma sätt som i novellerna. Hon skrev då debutromanen *Hånskrattet* som kom ut 1977. När Barbro var klar med boken kände hon sig inte färdig med familjen som den handlade om, utan planerade att skriva en bok om varje familjemedlem, sammanlagt fem böcker. Men det blev bara en efterföljare till den första boken vilken handlar om dottern i familjen, *Kvävningen* heter uppföljaren, och den kom 1978. Istället för ytterligare böcker om familjen skrev Barbro boken *Härliga tider* 1979, det är en helt annan typ av roman, vilken, som hon själv påstår, bara flög i henne och var tvungen att skrivas. Efter den boken tog Gummerus en paus i romanskrivandet och ägnade sig åt andra uppgifter. Hon hjälpte sin man Teddy med en del projekt, hon var litteraturkritiker i tidningen *Arbetet* (vilket hon var i ungefär trettio år innan den lades ner) och hon var lektor åt Raben & Sjögren, förlaget som givit ut hennes böcker. Hon ägnade sig under dessa tio år, innan nästa bok kom, åt att skriva om andra som skrev.

Idén till boken *Eremiten*, som kom ut 1989, fick Barbro efter i biltur i skogen, då hon upptäckte eremitens stuga. Den boken blev mycket omtyckt efter utgivandet, och för den belönades hon med Dan Andersson-priset 1993. Hennes fortsatta produktion består av romanen *Fel dotter*, som hon skrev efter sin mammas död 1994, och *Såsom en signetring*, vilken utkom 1997. Samma år som den sista romanen kom ut fick hon Parlingpriset. 1995 erhöll hon även Stockholms läns landstings stipendium. Radiopjäsen *Fragancia* som publicerades 1997, och några noveller är delar av hennes författargärning under senare år. Barbro säger själv att idéerna till hennes böcker bara dyker upp, och de måste skrivas, annars får hon ingen ro. Hon påstår själv att *Eremiten* är den roman där hennes utveckling som författare är tydligast, i den romanen har hon jobbat mest med språket, men även i de senare produktionerna har hon lagt stor vikt vid den språkliga framtoningen.

I mitten på 1990-talet skilde sig Barbro Gummerus från sin make Teddy och hon bodde i Stockholm några år, men återkom när Teddy insjuknade i cancer och bad henne komma tillbaka. Tillsammans med hans nya hustru satt Barbro vid hans sjukbädd när han dog, och hur detta kändes berättar hon om i den novell som hon läste upp på Ludvika biblioteks 100-årsdag. En tid efter Teddys död bestämde sig Barbro för att flytta tillbaka till Lövkullen där hon känner sig mer hemma än i lägenheten i Stockholm. Hon har på beställning skrivit en ny radiopjäsa och har även en idé om en ny roman. Hennes dotter, som är bosatt i Falun, kommer ofta på besök och de har en nära relation till varandra.

Romanernas tillkomst

Fortsättningen som följer kommer att fokuseras på Barbro Gummerus författarskap och om hennes böcker. Hur kom de till och varför? Varje bok i hennes produktion har sin egen historia, det är ingen slump att de kommit till. Hon har bara skrivit de böcker som hon verkligen känt sig uppmanad att skriva och därför är hennes produktion inte så omfattande men desto mer genomtänkt.

Hånskrattet

Debutromanen *Hånskrattet* är en övning i skrivandets konst, enligt Barbro Gummerus själv, det är långt ifrån den bästa boken i hennes produktion. Boken handlar om en kvinna i övergångsåldern med tre barn som precis vuxit ur hemmet. Kvinnan som varit hemmafru och levt för att ta hand om man och barn börjar känna sig överflödig. Hon börjar tvivla på sig själv och vilken uppgift hon har när alla barnen blivit vuxna och hon själv inte behövs på samma sätt som tidigare. Äldste sonen har alltid betytt något speciellt för henne och honom har hon svårast att skiljas från, trots att han både gift sig

och fått barn. Hennes kris slutar i stor dramatik på hennes 50-årsdag. Idén till *Hånskrattet* fick Gummerus efter dottern Annas födelse. Då började hon upptäcka problem hos sina vänner som hon inte lagt märke till tidigare. Det var speciellt en kvinna i hennes omgivning vars öde Barbro fångslades av, och det är hon som fått stå som modell till den kvinna romanen handlar om. Barbro berättade det aldrig för henne och hon upptäckte det aldrig själv, trots att hon läste boken när den kom ut. Avsikten med boken var att göra ett kvinnoporträtt, eftersom Gummerus ofta sammanträffat med liknande kvinnor, nämligen medelålders hemmafruar på 1970-talet och det hon ville skriva om var dels deras egna egenskaper men hon ville även beskriva den samhällsförändring som gjorde att dessa kvinnor kände sig överflödiga. Barbro anser att kvinnor som var hemmafruar under den här perioden med stora samhällsförändringar, var pressade, precis som huvudpersonen i boken, de blev ofta kallade för lyxhemmafruar. Kvinnorna hade gett sitt liv åt man och barn men började känna sig överflödiga och blev förtvivlade när dessa inte var beroende av dem längre. Barbros vän blev deprimerad, och detta ville hon belysa i romanen, tillsammans med funderingarna om otillräcklighet och att åldras utan att ha fyllt sitt liv med något meningsfullt. Gummerus var själv yngre än dessa kvinnor när hon skrev romanen, men genom att studera dem noggrant kunde hon krypa under skinnet på dem, och beskriva problemen utifrån deras erfarenheter.

Kvävningen

Barbro Gummerus andra roman *Kvävningen* är en fortsättning på *Hånskrattet*. När Barbro började skriva om familjen hade hon tänkt skriva en bok om varje familjemedlem, fem stycken, men det blev bara dessa två. *Kvävningen* handlar om dottern i familjen, Katarina, som blir med barn när hon är sjutton år och gör abort. Föräldrarna placerar henne hos äldste sonen Peter och hans fru Liv, vilket medför en hel del dramatiska händelser och en ännu mer dramatisk upplösning. Peter är psykolog och engagerar sig politiskt i olika samhällsfrågor, något han började med när han träffade Liv. Liv kommer från ett arbetarhem i Norge och anser att det är självklart att leva efter arbetarklassens kulturform. När Katarina flyttar in hos dem blir deras olika bakgrunder ett tydligare problem än tidigare och även den efterlängtrade semestern blir en katastrof. Gummerus tanke med boken var att göra ett inlägg i tidens abortdiskussion. De flesta ansåg att det inte var förenat med något problem att göra abort och gled bara förbi frågan, men Barbro ville visa utifrån egna erfarenheter att det kan uppstå vissa komplikationer efter en abort som man inte tänker på innan. Handlingen i boken utspelar sig en varm het sommar, därav namnet *Kvävningen*.

I bokens bihandling finns en notorisk brottsling som väntar barn med en kvinna vid namn Maja. Maja är den goda kvinnan som håller fast vid mannen trots att han begår nya brott och hon ger honom sin villkorslösa kärlek. Barbro anser att det är läsaren som får bestämma om hennes godhet är den finaste kärlek man kan tänka sig, eller om hon utplånar sig själv i sin kärleksförklaring? Barbros avsikt med boken, förutom abortdiskussionen, var att diskutera kärlekens dilemma, något som kommer fram i alla hennes böcker. Vad består kärleksbegreppet av? Något definitivt svar på frågan kan inte Barbro ge eftersom hon fortfarande funderar på var gränsen går mellan självutplåning, självupppoffring och den villkorslösa kärleken. Hon kan inte riktigt komma till rätta med kärleksproblematiken. När någon blir utsatt för ett svek, ska då personen ifråga förlåta om och om igen, eller ska personen inte förlåta och bara gå därifrån. Barbro funderar fortfarande då och då på de problem som kommer upp till ytan i romanen och ställer sig frågan: Kan det bli en riktig människa av en person som möts av den villkorslösa kärleken, eller går det åt skogen bara för att det är bekvämt att ha någon som förlåter hela tiden? Blir det något kvar av den personen som förlåter hela tiden? Avsikten med romanfiguren Maja i boken *Kvävningen* var att så ett frö hos läsarna så att de kunde gå vidare med hennes berättelse, hon ville få dem att tro att Maja hade något speciellt som gjorde att hon kunde gå vidare i livet. Den relationsproblematik som Gummerus vill skildra ligger på ett djupare plan i denna roman än i den tidigare utgivna *Hånskrattet*.

Utgivningen av boken *Kvävningen* ledde till att kriminalvårdsstyrelsen ringde upp Barbro och undrade hur hon kunde känna till deras nya kriminalvårdsprogram för frigivna fångar. I boken finns nämligen en beskrivning av hur Majas fästman genomgår ett försöksprogram för frigivna fångar, detta var endast en produkt tagen ur hennes egen fantasi, men det visade sig när kriminalvårdsstyrelsen ringde att ett liknande program var under uppförande.

Härliga tider

Barbro Gummerus hade planerat att skriva ytterligare tre romaner om Katarina, Peter och deras familj, men efter de båda första romanerna kom en stor svart man till henne, som hon uttrycker det själv, och han lämnade henne inte ifred. Han jagade henne, och hon drömde om honom på nätterna, så till slut kände hon sig tvingad att skriva om honom. Det blev romanen *Härliga tider*. Denne svarte man fanns förstås inte på riktigt, men i hennes tankar cirkulerade han hela tiden. Romanen handlar om en 17-årig adopterad pojke och det speciella med honom är att han är svart. Hans adoptivföräldrar har inte tid med honom eftersom de, var och en på sitt håll, är upptagna av sina karriärer, fadern är en känd TV-profil med alkoholproblem och mamman skådespelare med den ena otrohetsaffären efter den andra. Boken koncentrerar sig dock på den 17-årige Saul och de händelser som han råkar ut för. Han blir vän med en gammal dam efter att ha kört på henne när han övningskörde och han träffar Anna som har en pappa som låser in henne och inte vill att hon träffar unga män, och framförallt inte negrer. Hennes pappa är för övrigt densamme som Saul övningskörde med när han körde på den gamla damen. Romanen slutar med att Sauls mamma försvinner med en känd filmproducent och hans pappa försöker ta livet av sig.

Idén till romanen fick Gummerus när hon umgicks med goda vänner i Stockholm som hade adopterat en pojke från ett afrikanskt land. Föräldrarna var ganska kända och pojken fick ofta tillbringa sin barndom på krogen tillsammans med sin pappa, som ofta blev berusad. Det gav Barbro uppslaget att skriva en roman om storstadsproblematiken och om en adopterad pojkes eventuella reaktion på en trasslig barndom. Boken är egentligen en ungdomsroman i stil med *Räddaren i nöden* men Gummerus bokförlag Raben & Sjögren uppmärksammade inte det utan lanserade boken som vuxenroman. Barbro tycker själv att det är synd, eftersom många ungdomar har uppskattat den.

Paret Gummerus vänner i Stockholm var förvånade över hur någon kunde bo så långt från storstaden som de, det är ju där allting händer. Barbro däremot anser att miljön i storstaden med dess snabba tempo är alltför känslolös, hon tycker inte att det är viktigast att stå i rampljuset. Under den här perioden valde hon att stå utanför ett kändisskap, hon ville hellre vara en "doldis", som hon uttrycker det. Det var därför som hon ville skriva romanen om storstadens hets mot de unga, och hur en ~~ung fångad~~ pojke klarar sig i den hektiska värld han lever i, och med föräldrar som inte har tid med honom. Som ett bevis för hur det går för dem som hela tiden kämpar för att bli kändisar.

Eremiten

Barbro Gummerus fjärde roman *Eremiten* var ytterligare ett måste för henne att skriva. Romanen skildrar ett livsöde vid tiden för andra världskriget och handlar om en man, även kallad eremiten, som dragit sig undan omvärlden av fri vilja och lever ensam i "mörka dalen". Han hade rest till Amerika några år tidigare tillsammans med sin hustru och sin bästa vän, men återkom till Sverige efter ett svek från de båda andra; hans fru och hans bästa vän rymde tillsammans från honom efter att ha dödat deras barn. Han bygger, vid återkomsten till sitt hemland, en stuga i enskildhet vid den lilla bäcken i djupa dalen, och lever där ensam i många år. När han beslutar sig för att återvända till bebyggda trakter är det för sent, han dör på vägen dit.

Inspiration till boken fick Gummerus efter en biltur en kväll i skogen runt Abborrberg, inte långt från hennes hem. Mitt i skogen, under några höga granar, upptäckte hon en gammal stuga, där en man som kallades "eremiten i djupa dalen" bott. Atmosfären i och omkring stugan fascinerade Barbro, liksom den lilla bäcken, som kändes levande

med sitt klara vatten. I romanen döpte hon den till Silverbäcken, och den blev eremitens vän och förtrogena. Det första besöket i den gamla fallfärdiga stugan följdes av flera, hon kunde åka dit och bara sitta där på trappan och njuta av stillheten och porlet från den lilla bäcken.

Barbros första tanke var att skriva en bok om eremitens dagliga liv och om hans arbete med att skaffa mat och annat för att överleva. Hon lånade böcker på biblioteket och lärde sig massor om jakt och fiske, hon läste böcker om överlevnad på naturens villkor, om hur man snarar fågel och styckar älg och rådjur. Hon fantiserade omkring mannen som bott där, och om att han varit i Amerika, så hon lånade böcker om Colorado för att skaffa sig kunskaper om hur man levde där, men inget stämde riktigt överens med hur hon egentligen ville skriva om denna märkliga person.

Till sist fick Barbro idén om dagböckerna och plötsligt visste hon hur hon skulle skildra eremiten och hans liv. Hon skrev att hon hittade hans dagböcker i stugan, och med hjälp av dagboksanteckningarna kunde hon berätta hur eremiten lyckades överleva i stugan i skogen. Naturligtvis fanns inga riktiga dagböcker, men för Barbro blev det ett sätt att tränga djupare in i mannens medvetande. Hon insåg dessutom, att i en dagbok skulle en person som levde på naturens villkor aldrig ha beskrivit hur han utförde de dagliga sysslorna, han skulle bara ha nämnt att han utträttat dem. Detta präglar romanens stil, och gör att läsaren förstår hur eremiten levde utan detaljerade beskrivningar om hans dagliga arbete.

Barbro hade funderat på idén om eremiten i tre år innan hon skrev romanen, och hon funderade även på problemet med att bli sviken, hon anser att svek är bland det svåraste en människa kan råka ut för. Hon hade en känsla av att eremiten blivit utsatt för ett ofattbart svek, som gjorde att han inte ville leva nära andra människor, utan dragit sig undan för att leva i ensamhet. Boken innehåller även en religiös problematik, men det är läsarens sak att fundera över den, den kan uppfattas på många olika sätt och läsaren behöver inte ens upptäcka att den finns där. Trots att naturbeskrivningarna i romanen är avskalade finns känslan för naturen och finnmarken kvar, Barbro har lyckats fånga naturkänslan och skriva ned den, vilket också var hennes mening.

I *Eremiten* hittar Barbro Gummerus sin form och sitt författarspråk. Hon hade redan tidigare haft ambitionen att skriva så sparsmakat som möjligt, utan en massa onödiga ord, och i *Eremiten* anser hon själv att hon hittade sin plats som författare. Målet för henne var att skriva en roman som alla kan läsa och tycka om, och med *Eremiten* tyckte hon själv att hon lyckades ganska bra. Den realistiska skildringen av dagböckerna gjorde att recensenterna trodde att boken vare en dokumentär trots att detta sätt att skildra ett livsöde är ett vanligt författarknep. En god vän sa till henne att det var den bästa komplimang hon kunde få. Romanen bidrog till att hon fick Dan Anderssonpriset 1993.

Stugan och bäcken finns någonstans i skogen i närheten av Abborrberg, men skogen runt omkring platsen har huggits ned och stugan är numer förfallen. Eremiten som bodde där, var en man från Sunnansjö som blivit osams med sin släkt och beslutade sig för att leva ensam, avskuren från omvärlden. Detta visste Barbro ingenting om förrän efter hon skrivit boken, hon ville inte veta, hon ville göra sin egen berättelse.

Fel dotter

Barbro Gummerus mamma blev dement när hon började åldras. Hennes demens bidrog till att Barbro kom närmre sin mamma än vad hon någonsin gjort tidigare i livet. När hon dog skrev Barbro romanen *Fel dotter* som är självbiografisk och handlar om hennes relationsproblem med mamman under hennes uppväxt och hur hon bearbetat dessa upplevelser som vuxen. Genom att Barbro sätter sig in i mammans problem kan hon både förstå och förlåta. Boken handlar även om den positiva upplevelse det blev för Barbro när mamman åldrades och visade sina känslor på ett helt annat sätt än tidigare. Mor och dotter fick en djupare relation till varandra än de tidigare haft. Barbro riktar medvetet romanen till sin mamma för att förklara för henne att hon försöker förstå varför hennes mamma behandlade henne på det sätt hon gjorde. Gummerus ville med romanen uttrycka sin förståelse för mammans otillräcklighet och visa att hon

förstod att hennes mamma älskat henne trots att hon aldrig visade det. Barbro kände sig som ett oönskat barn, men när hon var tio år ville ett förmöget par i London adoptera henne och då sade mamman nej, detta blev en bekräftelse för Barbro att hon betydde något för sin mamma.

Boken *Fel dotter* blev för Barbro ett sorgearbete, hon fick med den bearbeta sina känslor och genomgå den process som behövdes för att hon skulle förstå sin mamma. Barbro tyckte aldrig att hennes mamma försökte förstå henne, inte ens när Barbro själv fick barn kunde hon bli förtrogen med sin mamma. Barbros stöd och fasta punkt i tillvaron under uppväxten blev hennes mormor, som var mammans raka motsats. Barbro vill också tro att hennes mamma hade varit lyckligare om hon fått syssla med det hon mest av allt ville, nämligen att spela piano. Det var hennes ungdomsdröm, men fadern vägrade betala en musikalisk utbildning och därför blev hon servitris.

Med boken *Fel dotter* vill Barbro dela med sig av sina erfarenheter till andra människor. Hon har lagt ned mycket tid på språk och form, för att budskapet ska nå fram till läsaren på det sätt hon vill. Hennes åsikt är att livet kan vara hur trassligt och eländigt som helst, men livet fortsätter ändå, då måste varje människa försöka förstå det som hänt, och förlåta, och inte fastna i känslor av hat. Detta kan ta tid, enligt Barbro, men för hennes del blev den sista tiden med mamman ett sätt att försonas och bearbeta de tidigare uttalade känslorna. Denna tid med mamman, tillsammans med skrivandet av romanen har hjälpt Barbro att leva vidare som en hel människa.

Såsom en signetring

Romanen *Såsom en signetring* skrev Barbro Gummerus 1997, och den är delvis självbiografisk. Boken handlar om en kvinna som efter en svår bilolycka vaknar upp ur medvetlösheten och börjar skriva sin levnadsberättelse. Den man hon färdades med i bilen omkom, och båda hade precis beslutat sig för att de skulle leva tillsammans och lämna sina gamla liv. De kände sig som tvillingsjäl, vilket bekräftas av kvinnan som kan känna mannens närvaro i sjukrummet trots att han är död. Han står vid hennes sida och kramar henne, och deras kärlek slutar inte med döden, hon är övertygad om att hon kommer att träffa honom igen efter sin egen död. Det är en mycket känslös bok, som diskuterar huruvida två personer kan ha en sådan relation, som inte ens slutar med döden. Kvinnan beslutar sig för att bryta upp från sitt gamla liv med man och barn och leva ensam efter hon lämnat sjukhuset. Hon tänker också återuppta sin konstnärliga bana, som hon avbröt när barnen var små.

Idén till bokens form fick Barbro vid en av sina egna sjukhusvistelser, hon har varit mycket sjuk och nära döden fem gånger. En gång låg hon i respirator på intensivvård med ett rör i halsen så att hon inte kunde prata, och då fick hon papper och penna, för att kunna meddela sina önskemål, och samtidigt idén till boken *Såsom en signetrings* form. Romanen innehåller mycket känslor och de är delvis från Barbros eget liv. Hon poängterar att den är en sorgesång över något som kunde ha blivit en kärlekshistoria, om inte döden kommit emellan. Hon omvärderade sitt liv när hon träffade sin tvilling-själ och förklarar detta fenomen med att när man träffar sin tvillingsjäl möter man den andra halvan av sig själv och de två halvorna blir en helhet. Barbro tror inte att döden är slutet på allt, vi bara lämnar kroppen, och kan möta vår andra halva på andra sidan. Med boken vill hon förmedla tanken att tvillingsjälarna möts igen efter döden.

Barbro Gummerus är medveten om att den stora kärleken skildrats i många romaner tidigare, men med romanen *Såsom en signetring* ville hon beskriva känslorna på sitt sätt. När hon skrev den fick hon en ingivelse att ha med en dikt av Majken Johansson i boken. Den handlar om ett intensivt förhållande som slutar med självmord och dikten avslutas med orden ”jag kan knappast vänta...” Barbro hade problem när hon skrev boken eftersom den innehåller så mycket känslor, och hon har dessutom svårt att inleda någon diskussion om boken. Hon vill med romanen uppmana människor att försöka gå vidare i livet när något tragiskt händer. Kvinnan i romanen beslutar sig för att fortsätta sitt liv, trots att hennes älskade inte längre var en del av det. Han såg direkt, när de träffades, vad hon saknade och berättade hur mycket konstnärskapet betydde för henne, det hade hon själv inte insett tidigare. Detta bidrog till beslutet att

lämna man och barn för att leva för konsten. Hon skapade en egen identitet, och blev en hel människa och på så vis orkade hon leva vidare.

Kvinnan i romanen är inte Barbro Gummerus, trots att romanen delvis är självbiografisk men händelseförloppet är påhittad. Hon har träffat sin tvillingsjäl men vill inte berätta något om det mötet, hon vill behålla det för sig själv, något privat måste en författare ha.

Avslutning

Barbro Gummerus är en känslös författare som berör på djupet hos läsaren. Det är även hennes egen tanke med sitt skrivande. Hon vill inte skriva någon dussinroman, hon vill bara skriva de böcker hon känner sig uppmanad att göra. Därför är hennes produktion inte så omfattande men det finns mycket tankar runt omkring varje bok. Hennes produktion är något brokig, det finns familjedramatik, samhällsengagemang, storstadsproblem, relationsproblem och massor av känslor i hennes böcker. Den ensamme eremiten har en särskild plats i hennes hjärta. Hennes stora människointresse ligger till grund för hennes författande, hon betraktar och begrundar människor hon möter, och frågar sig själv varför de har blivit de personer de är. När hon har funderat ut ett svar, skriver hon om deras öden på sitt eget speciella sätt. Alla Barbros romaner har något motiv taget ur verkligheten och romanen *Fel dotter* är helt självbiografisk och mycket självutlämnande. De motiv hon hämtar ur verkliga livet kan dock skifta något, det kan vara en person, en plats eller till och med ett känsloliv.

Eftersom Barbro har en förmåga att krypa under skinnet på sina romanfigurer känns de mycket levande, läsaren får en föreställning om att personerna verkligen finns eller har funnits. Hennes språk är stramt och det finns ingen onödig text i romanerna, det spelar ingen roll för läsaren förstår mycket väl vad hon vill uttrycka ändå. Till och med naturskildringarna i *Eremiten* har hon lyckats med så bra att man kan känna grandoften och höra bäcken som porlar när man läser den, trots att hon skalat bort det som inte är absolut nödvändigt för berättelsen. Relationsproblematiken i boken *Fel dotter* är en vanlig berättelse, men Barbro berättar på ett annorlunda sätt och det ovanliga med berättelsen är försoningen med mamman, och hur mamman blev lycklig först när hon blev gammal och dement, och då visa sina rätta känslor för Barbro.

Barbro har inte skrivit så mycket efter skilsmässan från Teddy, och efter hans död. Men, liksom Barbro blir många författare handlingsförlamade efter traumatiska upplevelser i livet, så Barbro kommer att börja skriva på nytt. Idéer har hon gott om, och tid till att skriva, så det är bara att vänta på hennes nästa roman.